Prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Central judecător: Bologan Angela
Dosarul nr. 2a-1680/24
2-23136315-02-2a-22042024

D E C I Z I E
Colegiul Civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

21 ianuarie 2025

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Ruxanda Pulbere
Judecători Roman Pascari și Ala Malîi

examinînd în procedură scrisă, fără dezbateri publice, în lipsa participanților la proces, cererea de apel declarată de B.C. „MAIB" S.A. împotriva hotărârii Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 05 martie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată cu valoare redusă depusă de reclamantul B.C. „MAIB" S.A. către Melnic Ivan cu privire la încasarea datoriei şi compensarea cheltuielilor judiciare,

a c o n s t a t a t:

Pretențiile din acțiune:

La data de 21 septembrie 2023 B.C. „MAIB" S.A. s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Melnic Ivan cu privire la încasarea datoriei şi cheltuielilor judiciare.

În susţinerea acţiunii reprezentantul reclamantului a indicat, că potrivit contractului de credit nr. S201483/885 din 21 septembrie 2020 pârâtul Melnic Ivan a primit de la reclamantul B.C. „MAIB" S.A. un credit în sumă de 62000,00 lei, cu termenul de rambursare 19 septembrie 2025.

Totodată a menționat, că potrivit pct. 3.1 al condițiilor particulare din contractul de credit, pentru utilizarea creditului se aplică o dobândă flotantă stabilită inițial în mărime de 7,00% anual, iar conform pct. pct. 5.1, 5.1.2 ale condițiilor particulare din contractul de credit, debitorul plătește creditorului comisionul de administrare lunar în mărime de 0,85% lunar din suma creditului, se încasează automat din prima lună de utilizare a creditului, în ziua efectuării plății aferente creditului.

A relevat, că în corespundere cu pct. 5.4 al condițiilor generale din contractele de credit, plățile în vederea rambursării creditului, achitării dobânzii și a comisionului de administrare se efectuează de către debitor în conformitate cu graficul plăților, conform Anexei nr. 1 la contract.

Conform art. 6.1 al condițiilor particulare din contractul de credit, în cazul neonorării de către debitor a obligațiilor asumate de rambursare a creditului, de achitare a dobânzii, comisionului de administrare și altor sume aferente creditului în termenele și sumele stabilite conform prezentului contract, sumele respective se vor considera restante și la aceste sume, se va calcula, începând cu prima zi a restanței și până în ziua achitării complete a ei și va percepe o penalitate pentru plăților datorate în mărime de 0,15% de la fiecare sumă restantă, pentru fiecare zi de neachitare în termen.

La fel, potrivit pct. 10.1, 10.1.1 al condițiilor generale din contractul de credit, va constitui un caz de default neefectuarea de către debitor a oricărei plăți a sumei creditului, dobânzii sau a altor sume, pasibile de plată conform prezentului contract și datorate creditorului în conformitate cu prezentul contract, cu condiția că omisiunea respectivă a debitorului a continuat o perioadă de cel puțin 30 zile calendaristice din momentul scadenței plății respective (indiferent de faptul dacă creditorul a notificat sau nu debitorul despre o astfel de plată, iar în temeiul pct. 10.2 al condițiilor generale din contractul de credit, în eventualitatea survenirii și continuării unuia sau a mai multor cazuri de default, creditorul, la propria sa discreție, va fi în drept să declare, tot sau în parte, suma principală, dobânda calculată pe aceasta, precum și toate celelalte sume plătibile creditorului în baza prezentului contract, ca fiind scadente și plătibile imediat sau la prima cerere, în care caz toate aceste sume astfel declarate de către creditor vor deveni scadente și plătibile imediat sau la prima cerere.

A consemnat, că pârâtul Melnic Ivan nu își onorează obligațiile contractuale asumate conform contractului de credit, încălcând astfel prevederile contractului și prevederile legislației în vigoare privind executarea obligațiilor, conform art. 858 Cod civil.

A afirmat reprezentantul reclamantului că, în scopul respectării procedurii prealabile, prin reclamația nr. 3127085/a58055/1 din 18 mai 2023 B.C. „MAIB” S.A. a solicitat debitorului Melnic Ivan achitarea anticipată a creditului eliberat conform contractului de credit nr. S201483/885 din 21 septembrie 2020 și a plăților aferente ajunse la scadență.

Reclamația expediată a fost recepționată de către pârât, însă până în prezent datoria față de bancă nu a fost achitată, totodată pârâtul nu a formulat careva obiecții referitor la cerințele băncii și la solicitarea de achitare integrală a datoriilor.

A remarcat, că la situația din 14 septembrie 2023 datoria pârâtului Melnic Ivan față de bancă aferent contractului de credit nominalizat constituia suma de

52318,09 lei, inclusiv credit restant în sumă de 39953,34 lei, dobânzi în sumă de 2758,43 lei, comision de administrare în sumă de 5797,00 lei și penalitate în sumă de 3809,32 lei.

Reieşind din cele menţionate în cerere de chemare în judecată, reprezentantul reclamantului a solicitat încasarea în beneficul reclamantului B.C. „MAIB" S.A. de la pârâtul Melnic Ivan a datoriei în sumă de 52318,09 lei, compensarea cheltuielilor judiciare privind achitarea taxei de stat în sumă de 3809,32 lei și eventual a altor cheltuieli judiciare suportate pe parcursul examinării cererii.

Soluția primei instanțe:

Prin hotărîrea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 5 martie 2024, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de B.C. „MAIB" S.A. către Melnic Ivan cu privire la încasarea datoriei şi cheltuielilor judiciare. S-a încasat de la pârâtul Melnic Ivan în beneficiul reclamantului B.C. „MAIB" S.A., în baza contractului de credit nr. S201483/885 din 21.09.2020, datoria la credit în sumă de 38441,34 lei, dobânda contractuală în sumă de 2758,43 lei, comisionul de administrare în sumă de 5797,00 lei şi penalitatea în sumă de 3809,32 lei - în total suma de 50806,09 lei. S-a încasat de la pârâtul Melnic Ivan în beneficiul reclamantului B.C. „MAIB" S.A. suma de 1524,18 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare legate de achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii, proporțional părții admise din acțiune. În rest pretențiile reclamantului B.C. „MAIB" S.A. s-au respins ca neîntemeiate.

Pretențiile din cererea de apel:

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data 19 martie 2024 B.C. „MAIB" S.A., a declarat apel împotriva hotărârea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 05 martie 2024, solicitînd casarea parțială a hotărârii primei instanțe, în partea pretențiilor respinse și emiterea în această partea a unei noi hotărîri, prin care să fie încasată datoria la credit în sumă de 1512,20 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 45,26 lei, cu titlu de taxă de stat achitată în instanța de fond și suma de 276,76 lei, cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea apelului.

În motivarea apelului reprezentantul părții a indicat, că temei de respingere a cererii de chemare în judecată în partea pretențiilor reclamantului respinse instanța de fond a considerat, că comisionul de acordare a creditului disimulează de fapt un comision pentru serviciile prestate (lunar), mărind artificial costul efectiv al împrumutului şi nu reprezintă altceva decât „un comision dublu".

În acest context a menționat, că instanța de fond eronat a constatat ca abuzivă clauza contractuală privind comisionul de acordare. Mai mult ca atât, în dispozitivul hotărârii contestate instanţa de fond nu a declarat ca fiind nulă clauza privind comisionul unic la acordare.

Totodată, la pagina 5 din hotărârea motivată instanţa de fond însăşi face trimitere la prevederile art. 328 alin. (1) din Codul civil, care stabileşte, că nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată, atât pe cale de acţiune, cît şi pe cale de excepţie, de orice persoană care are un interes născut şi actual, instanţa de judecată este obligată să constate din oficiu după ce a ascultat opiniile participanţilor la proces.

A consemnat, că până la încheierea contractului de credit, debitorului Melnic Ivan i-au fost aduse la cunoştinţă sub semnătură informaţia privind clauzele esenţiale ale contractului de credit, inclusiv fiind informat despre faptul că mărimea comisionului unic la acordare constituia suma de 1512,20 lei.

În acest context, susține partea apelantă, că şi legiuitorul în art.3 din Legea nr.202 din 12.07.2013 privind contractele de credit pentru consumatori a stabilit, că serviciile care apar în legătură cu acordarea, administrarea si stingerea creanţei debitorului, constituie servicii accesorii. Tot în art.3 din Legea citată, legiuitorul a stabilit, că costul total al creditului pentru consumate include toate costurile, inclusiv dobânda, comisioanele, taxele şi orice alt tip de costuri pe care trebuie să le suporte consumatorul în legătură cu contractul de credit şi care sunt cunoscute de creditor, inclusiv costurile pentru serviciile accesorii aferente contractului de credit.

Totodată a remarcat, că în scopul compensării cheltuielilor privind deservirea contului, inclusiv a celor prevăzute în pct.pct. 8.1., 8.1.3. din condiţiile generale ale contractului de credit, creditorul si debitorul au stabilit de comun acord în pct. 5.1.1. din condiţii particulare a contractului de credit, că debitorul plăteşte creditorului comision unic în mărime de 1512,20 lei, în ziua acordării creditului.

A adăugat, că acest comision se regăseşte şi în Graficul plăţilor (pct. 5.4. al condiţiilor generale din contractul de credit). Ulterior, el nu se poate regăsi in Grafic deoarece banca nu îl mai calculează şi nu îl mai încasează. Acest comision nu este unul ascuns, mărimea lui fiind inclusă expres în contractul de credit, suma încasată fiind inclusă în grafic la data de 21.09.2020, aceste acte fiind semnate de către ambele părţi la acordarea creditului.

Astfel, consideră reprezentantul apelantei, că instanţa de fond eronat a statuat asupra faptului că comisionul de acordare a creditului constituie o camuflare a comision de administrare.

De asemenea, a susținut, că este pripită concluzia instanţei de fond precum, că consumatorul Melnic Ivan a fost atras de oferta B.C. ”MAIB” S.A., fără să conștientizeze, că procentul final este cu mult mai mare decât în cazul altor oferte existente pe piaţă, or informaţia privind comisionul unic la acordare se conţine în *„Informaţii precontractuale standard privind creditele pentru consumatori”* şi în contractul de credit la capitolul „Valoarea totală plătibilă şi dobânda anuală efectivă (DAE) şi în Anexa nr.1 la contractul de credit.

A considerat necesar a menţiona şi faptul, că la momentul încheierii contractului de credit B.C. „MAIB” S.A. nu era monopolistă în sistemul financiar al țării, existând şi alte instituţii financiare care acordau credite persoanelor fizice, eventual cu oferte mai atractive de creditare.

Subsidiar a relevat, că la materialele cauzei nu sunt careva probe, care ar confirma că debitorul Melnic Ivan a fost constrâns de către bancă de a semna contractul de credit. De asemenea, până la încheierea contractului de credit şi pe parcursul derulării relaţiilor contractuale, pârâtul nu a înaintat băncii sau instituţiilor de control și reglementare careva pretenţii sau plângeri, privind neinformarea prealabilă despre clauzele contractului de credit, constrângerea semnării contractului de credit, sau includerea de către bancă a unor clauze contractuale inechitabile sau contrare legii.

Termenul legal de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, (sediul Centru) a fost pronunțat la 5 martie 2024, iar cererea de apel a fost depusă la 19 martie 2024, Colegiul civil constată că apelul a fost declarat în termenul legal.

Aprecierea instanței de apel:

Colegiul civil reține că acțiunea înaintată de către B.C. „MAIB” S.A. a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXII al Codului de procedură civilă (art. 276^2 -276^4).

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 276^2 din Codul de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanței, fără a se lua în considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată și alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

În acord cu prevederile art. 276^3 din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

În conformitate cu prevederile art. 276^4 din Codul de procedură civilă, instanța soluționează cauza și adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referință, soluționarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărârea

judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod. Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare. Instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art. 276^3 fiind aplicabile corespunzător.

La caz, în adresa părților a fost expediată înștiințarea cu privire la examinarea apelului declarat în lipsa participanților la proces.

Studiind materialele cauzei în raport cu normele legale aplicabile speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru consideră apelul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul normelor de drept citate, Colegiul civil reține că sarcina instanței de apel derivă din dispozițiile art. 373 alin. (1), (2) și (5) al Codului de procedură civilă, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

Conform prevederilor art. 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

În corespundere cu prevederile art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

Potrivit art. 9 alin. (2) lit. a) Cod civil, drepturile și obligațiile civile apar din contracte și din alte acte juridice.

Articolul 10 alin. (1) Cod civil, expres menționează că persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu lege, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri.

Conform prevederilor art. 774 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute.

Prin prisma prevederilor art. 858 alin. (1) Cod civil, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii.

Art. 776 Cod civil, stipulează că obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Conform art. 1763 Codul civil, prin contractul de credit, o bancă sau o organizație de creditare nebancară (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut, cu condiția rambursării ei, a plății dobânzii și a altor plăți aferente, sau își asumă orice alt angajament de a achiziționa o creanță sau de a efectua o plată, de a prelungi termenul de rambursare a datoriei sau de a emite orice garanții. Contractul de credit se încheie în scris. Faţă de contractul de credit se aplică prevederile referitoare la contractul de împrumut în măsura în care regulile prezentului capitol nu prevăd altfel sau din esenţa contractului de credit nu reiese contrariul. Dispozițiile prezentei secțiuni se aplică împrumuturilor acordate de către bănci sau organizații de creditare nebancară, precum și alte organizații care acordă credite în baza legii.

Din probatoriul administrat în speță Colegiul a reținut, că la 21 septembrie 2020 între B.C. „MAIB” S.A. și Melnic Ivan a fost încheiat contractul de credit nr. S201483/885, potrivit căruia B.C. „MAIB” S.A. s-a obligat să-i acorde lui Melnic Ivan un credit în valoare de 62000,00 lei, cu termenul final de rambursare la 19 septembrie 2025.

Totodată, Colegiul atestă că potrivit condiţiilor contractului de credit nr. S201483/885 din 21 septembrie 2020 încheiat între părți, pârâtul Melnic Ivan s-a

obligat față de reclamant pentru utilizarea creditului, să achite o dobândă flotantă, stabilită inițial în mărime de 7% anual, care se calculează zilnic la soldul creditului, din ziua următoare a datei plăților lunare stabilită în graficul plăților (Capitolul 3 al condițiilor generale a contractului de credit și pct. 3.1 al condițiilor particulare a contractului de credit), să plătească comisionul unic în mărime de 1512,20 lei, în ziua acordării creditului, inclus în suma creditului (pct. 5.1.1 al condițiilor particulare a contractului de credit), cât și să plătească lunar un comision de administrare în mărime de 0,85% lunar din suma creditului acordat, care se încasează automat din prima lună de utilizare a creditului, în ziua efectuării plății aferente creditului (pct. 5.1.2 al condițiilor particulare a contractului de credit).

Din calculul datoriei pentru contractul de credit nr. S201483/885 din 21 septembrie 2020 (f. d. 18), rezultă că pârâtul Melnic Ivan nu şi-a executat integral obligaţia de plată a creditului acordat şi a plăților aferente acestuia, formând o datorie la situaţia din 14 septembrie 2023, în mărime de 42711,77 lei (inclusiv creditul în termen în sumă de 28464,91 lei, creditul restant în sumă de 11488,43 lei și dobânda contractuală în sumă de 2758,43 lei), datorie ce nu a fost restituită.

La fel, instanța de apel a reținut, că în vederea soluționării litigiului pe cale extrajudiciară, reclamanta B.C. „MAIB” S.A. a expediat la 18 mai 2023 în adresa pârâtului Melnic Ivan reclamația nr. 3127085/a58055/1, prin care a solicitat achitarea anticipată și integrală a creditului, dobânzilor calculate și plăților aferente pentru utilizarea creditului. Reclamația băncii a fost recepționată de către debitor la data de 13 iunie 2023, fapt confirmat prin avizul poștal de recepție (f. d. 19, 19 verso), care însă a rămas fără răspuns și fără satisfacere.

La data de 21 septembrie 2023 reclamanta B.C. „MAIB” S.A. s-a adresat cu prezenta acțiune, solicitînd încasarea de la pârâtul Melnic Ivan în beneficul B.C. „MAIB” S.A. a datoriei în sumă de 52318,09 lei, compensarea cheltuielilor judiciare privind achitarea taxei de stat în sumă de 3809,32 lei și eventual a altor cheltuieli judiciare suportate pe parcursul examinării cererii.

Fiind investită cu examinarea cauzei, prima instanță a conchis asupra temeiniciei parțiale a pretențiilor formulate de reclamantă, respingând pretențiile B.C. „MAIB”S.A. privind încasarea comisionului unic de acordare a creditului în mărime de 1512,20 lei.

Colegiul remarcă că, hotărârea primei instanțe se contestă numai în partea prin care acțiunea B.C. „MAIB”S.A. a fost respinsă, prin urmare se va expune în limita apelului declarat, procedând în corespundere cu principiul examinării cauzei în limitele apelului declarat și a principiului disponibilității părților de a alege modalitatea de apărare a drepturilor și intereselor sale, potrivit art. art. 27 și 373 Cod de procedură civilă.

Așadar, analizând argumentele invocate în cererea de apel, în raport cu materialul probator și prevederile legii aplicabile la caz, Colegiul conchide că,

soluția instanței de fond în partea respingerii pretențiilor cu privire la încasarea comisionului unic de acordare a creditului este una corectă, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator şi interpretarea justă a normelor de drept material.

Conform prevederilor art. 1069 alin. (1) și alin. (4) lit. b) Cod civil, clauza propusă de una dintre părţi nu este negociată individual dacă cealaltă parte nu a putut să-i influențeze conținutul, în special deoarece aceasta s-a elaborat anticipat, indiferent că face parte din clauze standard sau nu. În contractul dintre un profesionist şi un consumator se prezumă că: clauzele au fost propuse de către profesionist; clauzele nu au fost negociate individual.

În accepţiunea art. 1071 alin. (1) și (2) Cod civil, persoana care prezintă clauze care nu au fost negociate individual este obligată să se asigure că ele sînt elaborate şi comunicate într-un limbaj clar şi inteligibil, precum şi să fie lizibile. Această cerinţă este aplicabilă textului în întregime, inclusiv notelor de subsol, trimiterilor la alte texte sau specificaţiilor de orice natură. Într-un contract dintre un profesionist şi un consumator, clauza propusă de către profesionist cu încălcarea obligaţiei de transparenţă impuse prin dispoziţiile alin.(1) poate fi considerată abuzivă doar pe acest unic temei.

Art. 1076 alin. (1) - (3) Cod civil prevedea că, clauza abuzivă este lovită de nulitate absolută. Această nulitate de protecţie operează doar în măsura în care anularea clauzei avantajează partea care nu a propus clauza abuzivă. În cazul în care partea care nu a propus clauza abuzivă este un consumator, instanţa de judecată este obligată să invoce nulitatea din oficiu.

Potrivit art. 1077 alin. (1) pct. 6) Cod civil, sânt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual şi au ca obiect sau efect solicitarea de la consumatorul care nu şi-a executat obligaţia fără justificare a unei penalităţi disproporţionate în raport cu prejudicial cauzat prin neexecutarea obligaţiilor contractuale.

În corespundere cu art. 1081 alin. (4) din Codul civil privind domeniul de aplicare a clauzelor abuzive, relevă că orice clauză contrară dispozițiilor prezentului capitol este lovită de nulitate absolute.

În contextul normelor legale sus indicate, Colegiul califică contractul nominalizat ca fiind de adeziune, or acesta a fost formulat din timp de către reclamantă pentru o multitudine de potențiali clienți și propuse și încheiate fără posibilitatea de negociere. Caracterul abuziv al unei clauze contractuale este temei de declarare a nulității absolute a unei astfel de clauze.

La caz, potrivit pct. pct. 4.1, 4.2 al condițiilor generale din contractul de credit, debitorul s-a obligat să achite creditorului orice taxă și comisioane ce țin de deservirea creditului, pe întreaga durată de valabilitate a prezentului contract, care se vor încasa conform prevederilor contractuale. Taxele și comisioanele ce țin de deservirea creditului sunt stabilite în condițiile particulare. Astfel, conform pct.

5.1.1 al condițiilor particulare din contractul de credit, să plătească comisionul unic în mărime de 1512,20 lei, în ziua acordării creditului, inclus în suma creditului, cât și să plătească lunar un comision de administrare în mărime de 0,85% lunar din suma creditului acordat, care se încasează automat din prima lună de utilizare a creditului, în ziua efectuării plății aferente creditului (pct. 5.1.2 al condițiilor particulare a contractului de credit).

Raportînd la caz normele legale sus-menționate și din circumstanțele stabilite, Colegiul judiciar consideră că instanța de fond temeinic și legal a conchis ca fiind neîntemeiată și abuzivă cerința privind încasarea comisionului unic de acordare a creditului în mărime de 1512,20 lei. Or, în situația în care clauza contractuală privind încasarea comisionului unic nu a fost negociată de către consumator se constată inexistența dreptului reclamantei de a cere și obliga pârâtul la plata acestuia, asemenea pretenție urmând a fi respinsă, dat fiind clauză standard, or stabilirea comisioanelor contravine principiilor bunei-credințe, ceea ce indică la prezența clauzelor abuzive care duc la îmbogățirea nejustificată a creditorului, toate cheltuielile aferente urmând a fi argumentate de către creditor.

Mai mult decît atît, Colegiul menționează că comisioanele de monitorizare, calculate şi percepute lunar, disimulează, de fapt, un procent consistent de dobândă, mărind artificial costul efectiv al împrumutului şi, în plus, creând întreprinderii un avantaj concurenţial contrar uzanţelor de bună credinţă faţă de celelalte întreprinderi. Comisionul nu reprezintă altceva decât o „dobândă camuflată” care, pe lângă faptul că lezează interesele economice ale clientului, aduce atingere şi mediului concurențial al întreprinderii, prin prezentarea unor dobânzi doar aparent minime, dar care, de fapt, disimulează un spor din dobândă sub denumirea de comision.

Or, conform prevederilor art. 12 alin. (2) al Legii privind contractele de credit privind consumatorii nr. 202 din 12.07.2013 în vigoare din 06.03.2014, costurilor aferente contului curent nu le sânt aplicabile interdicțiile prevăzute la alin. (1) lit. a). Costurile aferente contului curent trebuie să corespundă costurilor efective ale creditorului, să se limiteze la acoperirea acestora și să nu conducă la obținerea de venituri suplimentare pentru acesta.

Astfel, Colegiul califică contractul nominalizat ca fiind de adeziune, or acesta a fost formulate din timp de către reclamantă pentru o multitudine de potențiali clienți și sunt propuse și încheiate fără posibilitate de negociere. Caracterul abuziv al unei clauze contractuale este temei de declarare a nulității absolute a unei astfel de clauze.

În această ordine de idei, prevederile art. 329 alin. (1) şi alin. (2) Codul civil, statuează expres, că în contractele cu consumatorii sînt nule clauzele abuzive, precum şi clauzele prin care se derogă de la dispoziţiile legale de la care este

interzis a se deroga în detrimentul consumatorului (nulitatea de protecţie). Nulitatea de protecţie operează doar în măsura în care avantajează consumatorul.

Conform art. 334 alin. (1) Codul civil, actul juridic sau clauza care contravin vădit ordinii publice sau bunelor moravuri sînt nule.

Ţinând cont de constatările de fapt şi de normele de drept enunţate, Colegiul civil reiterează convingerea primei instanţe de respingere a pretenţiei privind încasarea comisionului de administrare, aceasta nefiind negociată de către consumator, or, inexistenţa dreptului reclamantului de a cere şi obliga intimatul la plata lor este indubitabilă şi probată multi aspectual.

Totodată, instanţa de apel punctează că, în contractele de împrumut enunţate supra nu sunt stabilite clar şi expres în ce constă activitatea întreprinderii, care sunt serviciile prestate la administrarea împrumutului, pentru care se încasează comisioanele, pentru care servicii se încasează aceste comisioane, or, acest comision de administrare, calculat şi percepute lunar, disimulează, de fapt, un procent consistent de dobândă, mărind artificial costul efectiv al împrumutului şi, în plus, creând întreprinderii un avantaj concurenţial contrar uzanţelor de bunăcredinţă faţă de celelalte întreprinderi, acest comision nu reprezintă altceva decât o dobândă mascată care, pe lângă faptul că lezează interesele economice ale clientului, aduce atingere şi mediului concurenţial al întreprinderii, prin prezentarea unor dobânzi doar aparent reduse, dar care, de fapt, disimulează un spor de dobândă sub denumirea de comision, această disimulare a dobânzii echivalează cu un doi întrucât, în mod evident, o dobândă (aparent) redusă atrage mai mulţi clienţi. La acest compartiment acest comision urmează a fi suportate doar de împrumutat (pârât) nu face decât să întărească ideea că aceste clauze care nu prevăd vreo contraprestaţie din partea reclamantului (pentru ce sunt percepute aceste comisioane) şi creează un dezechilibru semnificativ între drepturile părţilor în defavoarea împrumutatului pârâtului.

Colegiul civil nu poate admite poziţia părţii apelante precum că, conform prevederilor art. 3 al Legii nr. 202 din 12 iulie 2013 privind contractele de credit pentru consumatori, acesta are dreptul de a introduce în contract clauze cu privire la comisioane aferente şi totodată de a solicita încasarea acestora, or, potrivit prevederilor art.5 din Legea nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecţia consumatorului, se interzice comercianţilor de a include clauze abuzive în astfel de contracte, iar în corespundere cu art. 6 lit. a) din Legea enunţată, protecţia drepturilor fundamentale de către stat constituie un drept fundamental al consumatorului, iar la art. 1 al Legii privind protecţia consumatorului, se defineşte drept clauză abuzivă - clauză contractuală care, nefiind negociată în mod individual cu consumatorul, creează, contrar cerinţelor bunei- credinţe, prin ea însăşi sau împreună cu alte prevederi din contract, în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile părţilor ce apar din contract.

În acest context, alegaţiile apelantului precum că, instanţa de fond a interpretat şi aplicat în mod eronat legea sunt lipsite de careva temei, or, potrivit prevederilor enunţate supra se interzice încasarea din contul debitorului/pârât, având statut de consumator, a datoriei formate din comisioanele impuse de creditor, de administrare a împrumutului.

Completul de judecată mai menţionează că, pentru a pretinde încasarea comisioanelor de la debitorul cu statut de consumator, urmează să demonstreze necesitatea acestor plăţi şi să indice cert, în caz contrar, aceste plăţi nu sunt altceva, decât o dobândă ascunsă, menită să inducă în eroare consumatorul, pentru a-l determina la contractarea unui împrumut cu rată reală a dobânzii mult mai mare, decât cea pe care consumatorul o percepe la semnarea contractului.

Mai mult, deoarece împrumutătorul, în calitatea sa de subiect profesionist pe piaţa financiară, nu a demonstrat necesitatea acestor comisioane, cum şi nu a prezentat informaţii certe despre informarea clară a debitorului, privind scopul acestor plăţi, instanţa de apel le atribuie la categoria clauzelor abuzive.

Aici, instanța de apel precizează că, situația de inegalitate care există între consumator și vânzător sau furnizor nu poate fi compensată decât printr-o intervenție pozitivă, exterioară părților la contract. În lumina acestei considerații, instanța este obligată să aprecieze din oficiu caracterul abuziv al unei clauze contractuale și, prin aceasta, să suplinească dezechilibrul existent între consumator și vânzător sau furnizor.

Cu referire la pretenția apelantului privind încasarea cheltuielilor de judecată suportate în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, Colegiul civil reține că, conform art. 82 Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

În conformitate cu art. 94 alin.(1) și (3) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului - proporțional părţii respinse din pretențiile reclamantului. Prevederile alin. (1) şi (2) se aplică şi la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs şi în cadrul revizuirii. Astfel, Colegiul civil apreciază ca fiind neîntemeiată solicitarea privind încasarea taxei de stat la depunerea cererii de apel, or, pretențiile formulate instanței de apel au fost respinse, iar prin prisma prevederilor pre-citate, încasarea cheltuielilor de judecată reprezintă o cerință desprinsă din cerința de bază și urmează a fi respinsă.

Așadar, în opinia Colegiului civil, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelant sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente

și fără raționament juridic valabil circumstanțelor speței. În final, instanța de apel subliniază că, contrar prevederilor art.118, 121 Codul d procedură civilă, apelantul/reclamant, în fața instanței de fond, nu a adus careva probe în susținerea pretențiilor la acțiune și prin urmare instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței și a admis parțial acțiunea înaintată de BC. „MAIB”S.A. cu excluderea comisionului aferent ca fiind neîntemeiată.

Subsecvent, din considerentele menționate și având în vedere că, hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, în concordanță cu prevederile art.239 Codul de procedură civilă, iar argumentele apelantului sunt declarative, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 276^4, 385 lit.a), art. 389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ

d e c i d e:

Se respinge cererea de apel declarată de B.C. „MAIB” S.A.

Se menține hotărîrea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 05 martie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată cu valoare redusă depusă de reclamantul B.C. „MAIB” S.A. către Melnic Ivan cu privire la încasarea datoriei şi compensarea cheltuielilor judiciare.

Decizia nu se supune recursului, fiind definitivă și irevocabilă la data pronunțării.

Președintele ședinței, judecătorul — Ruxanda Pulbere

Judecătorii — Roman Pascari

Ala Malîi